ДОКЛАД

относно: Планирана годишна комплексна проверка на условията в издадено № 137-Н1/2015г. на „Елхим Искра“ АД.

В периода **от 09.09. до 10.09.2026 г.** екип от експерти на РИОСВ-Пазарджик и представител на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ – Пловдив (БДИБР) извършиха планова проверка на „Елхим Искра“ АД. От проверката е съставен констативен протокол (КП) № 20-17/10.09.2026 г.

Цел на проверката: извършване на планов контрол съгласно график за провеждане за контролната дейност по изпълнение на условията в издаденото комплексно разрешително (КР) № 137-Н1/2015г. и Заповед № РД-08-106/08.09.2026 г. на директора на РИОСВ-Пазарджик.

Обхват ва проверката:

Изпълнение на условия в комплексно разрешително КР № 137-Н1/2015г. за следните инсталации:

Инсталация, която попада в обхвата на точка 2.5 „б“ от Приложение № 4 на ЗООС – Инсталация за производство на акумулаторни батерии, включваща:

1. ***Цех „Леярен“***
   - 6 броя леярски автомати (български) към участък “Решетки за стартерни батерии”;
   - 19 броя елкарни леярски автомати към участък “Решетки за елкарни батерии”;
   - 1 брой леярски автомат за оловно-антимонови пръчки, използвани за заваряване
   - 4 броя маси с приспособления за отливане на мостове на блоковете в акумулатора
   - Пота за топене на оловни отпадъци (образувани на площадката);
2. ***Цех „Смесително-пастировъчен“***
   - Реакционна пота тип „Линклейтър“ за разпрашаване на стопено олово до оловен прах
   - Нова мелница за производство на оловен прах с топилна пота към нея
   - Участък “Смесителен“
   - Участък „Курингкамери“
   - Участък „Пастировъчен“
   - Учатък „Електрокитен“
   - Участък „Блок-формовка“
   - Участък „Експандерен“
3. ***Цех „Формовка“***
   - Участък „Сушилен“
   - Участък „Механична обработка“
   - Участък „Токоизправителен“ (КРУ 20kV)
4. ***Цех „Монтажен“***
5. ***Цех „Пластмасов“***

Инсталации, които не попадат в обхвата на Приложение № 4 към ЗООС

1. Площадка за временно съхранение на опасни отпадъци

Период ва проверката: 16.10.2025 г. – 10.09.2026 г.

Резултати и заключения:

От направената проверка се установи следното:

По Условие 2. Инсталации, обхванати от комплексното разрешително:

Към момента на проверката се експлоатира:

- цех „Леярен“.
- цех „Смесително-пастировъчен“, като за проверявания период не е работила нова мелница за производствен прах с топилна потта към нея.
- цех „Формировка“.
- цех „Монтажен“.
- цех „Пластмасов“ е изведен от експлоатация.

Площадка за временно съхранение на отпадъци се експлоатира.

По Условие 3. Обхват:

Работата на инсталацията е в съответствие с условията на комплексното разрешително. Няма промяна в границите на площадката съгласно Приложение I.Б.1.1-2 от заявлението.

По Условие 4. Капацитет на инсталациите:

Капацитетът на инсталацията по условие № 2 не е превишаван съгласно представените лимитни карти, в които ежедневно се водят записи за използваните суровини и произведената продукция. Представени са месечни справки за количества използвана суровина и сплав. Съгласно представените справки няма превишение на заложения капацитет.

Годишното производство на инсталацията по условие № 2 е докладвано с ГДОС за 2025 г. Няма превишение на капацитета на инсталациите по условие № 2.

По условие № 5. Управление ва околната среда:

Осъществява се системно управление на околната среда, изисквано съгласно условие № 5 на комплексното разрешително.

Прилагат се работни инструкции за: експлоатация и поддръжка, мониторинг на техническите и емисионни показатели, периодична оценка на съответствието на стойностите на емисионните и технически показатели, установяване на причините за допуснатите несъответствия и предприемане на коригиращи действия, както и периодична оценка за наличие на нови нормативни разпоредби към работата на инсталацията по условие № 2.

Извършва се документиране на резултатите от прилагането на работните инструкции в съответствие с изискванията на условията в комплексното разрешително.

По условие № 7. Уведомяване:

Протоколите с резултатите от мониторинга, определен с условията на разрешителното, се изпращат своевременно в РИОСВ – Пазарджик и БДИБР.

За периода на проверката не са възникнали случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и/или причинени екологични щети, не е имало аварийни или други замърсявания и не се е налагало уведомяване. На площадките е налична изготвена собствена оценка за възникване на непосредствена заплаха за екологични щети или причинени екологични щети, съгласно чл. 3 от Наредба № 1 от 29.10.2008 г.

По условие № 8. Използване на ресурси

Използване на вода:

Използването на вода за промишлени нужди е от 4 сондажни кладенеца с издадено разрешение съгласно Закона за водите от БДИБР със срок до 22.02.2025 г. Операторът е в процедура за удължаване на срока на разрешителното. На площадката води за питейно-битови нужди се доставят съгласно сключен договор с ВиК оператор.

Основната консумация на вода е в цех „Леярен“, където тя се използва в охладителната система на леярските автомати. Операторът е докладвал, че няма превишение на годишната норма на ефективност за 2025 г. Извършват се проверки на техническото състояние на водопроводната мрежа на площадката. Резултатите от проверките се документират, като за периода на проверката не са установени течове.

Използване на енергия:

Ежемесечно се документира изразходваното количество електроенергия за производствени нужди. За 2025 г. не е превишавана годишната норма на ефективност за консумация на електроенергия.

Прилага се инструкция за експлоатация и поддръжка на технологичното оборудване в цех „Леярен“, който е най-големият консуматор на електроенергия за производствени нужди. Представени са графици за ремонт и журнали, в които са отразени извършените проверки и ремонти.

Спомагателни материали и горива:

Консумираните количества на суровините и спомагателните материали не се различават по вид и не превишават стойностите, заложени в КР. Представена е инструкция за измерване/изчисляване и документиране на суровини, спомагателни материали и горива. Представени са дневници с ежемесечни записи, от които се изчисляват ГНЕ. Не е превишавана годишната норма на ефективност за 2025 г.

Съхранението на химичните вещества и смеси отговоря на условията за съхранение, посочени в информационните листове за безопасност и Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси по чл. 4б от ЗЗВВХВС. На място бяха представени информационни листове за безопасност. Налична е оценка на безопасността на съхранение на ОХВС.

По условие № 9. Емисии в атмосферата:

Към момента на проверката не са установени други организирани източници на емисии, освен описаните в условие 9.1.1.

На производствената площадка се експлоатират следните пречиствателни съоръжения:
-Ръкавен филтър на ИУ 1 към леярски автомати СУ 5 в цех „Леярен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 2 към леярски автомати СУ 4 в цех „Леярен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 3 към леярски автомати СУ 1 в цех „Леярен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 4 към леярски автомати СУ 3 в цех „Леярен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 5 към леярски автомати СУ 2 в цех „Леярен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 6 към пота за топене на оловни отпадъци в цех „Леярен“
-Ръкавен филтър на ИУ 7 към монтажни линии СУ 3 в цех „Монтажен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 8 към монтажни линии СУ 4 в цех „Монтажен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 9 към монтажни линии СУ 7 в цех „Монтажен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 10 към монтажни линии СУ 8 в цех „Монтажен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 11 към реакционна пота в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 16 към бункер СУ 5 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 17 към бункер СУ 6 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 18 към бункер СУ 7 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 19 към бункер СУ 8 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 20 към бункер СУ 9 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 21 към смесител СУ 10 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 22 към смесител СУ 11 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 23 към смесител СУ 12 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 24 към смесител СУ 13 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 25 към смесител СУ 14 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 26 към пастировъчен участък в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 27 към пастировъчен участък в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 28 към пастировъчен участък в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 29 към пастировъчен участък в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 30 към мелница с топилна пота в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 31 към F четки в цех „Формовка“;
-Ръкавен филтър на ИУ 32 към щанци 1 в цех „Формовка“;
-Ръкавен филтър на ИУ 33 към щанци 2 в цех „Формовка“;
-Пречиствателна кула-скрубер на ИУ 34 към блок формовка СУ 16 в цех „Смесително – пастировъчен“.

Демонтирани са следните пречиствателни съоръжения:

-Ръкавен филтър на ИУ 12 към Английска мелница № 1 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 13 към Английска мелница № 2 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 14 към блок формовка СУ 16 в цех „Смесително – пастировъчен“;
-Ръкавен филтър на ИУ 15 към блок формовка СУ 17 в цех „Смесително – пастировъчен“.

На площадката не е монтирано пречиствателно съоръжение:

-Пречиствателна кула-скрубер на ИУ 35 към блок формовка СУ 17 в цех „Смесително – пастировъчен“.

Операторът прилага инструкция за мониторинг на стойностите на контролираните параметри, осигуряващи оптимален работен режим на пречиствателните съоръжения. Води се документация в дневници за всяко пречиствателно съоръжение. При извършване на периодична оценка на съответствието на измерените стойности на контролираните параметри с определените в разрешителното емисионни норми се установи, че няма превишаване на разрешените стойности.

За извършване на собствени периодични измервания на емисиите операторът е възложил пробонабиране на акредитирана лаборатория. Последващият лабораторен анализ на олово и съединенията му, определени като олово, ще се извърши от акредитирана лаборатория. Пробонабирания са извършени на 23.06.2026 г., 24.06.2026 г., 07.07.2026 г. и 30.07.2026 г. Операторът до момента на проверката не е получил резултати от измерването.

На 17.09.2026 г. предстои пробонабиране на аерозоли на H_2SO_4. Предстои представяне на резултатите в РИОСВ – Пазарджик под формата на доклад по чл. 39, ал. 1 от Наредба № 6 от 26.03.1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници.

е предприел мерки за предотвратяване/намаляване на неорганизираните емисии и интензивно миришещите вещества съгласно разработените работни инструкции. Веднъж годишно се извършва оценка на спазването на мерките и резултатите се документират. При извършване на проверката извън границите на производствената площадка не се установиха неприятни миризми в резултат на производствената дейност.

За периода на проверката няма постъпили сигнали/оплаквания за миризми в резултат от извършваните дейности на площадката.

Предприемат се необходимите мерки за ограничаване емисиите на прахообразни вещества съгласно изискванията на чл. 70 от Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, а именно: почистване и оросяване на транспортните алеи и откритите площи.

За 2025 г. са определени годишните количества на замърсителите (kg/y) в атмосферния въздух по Допълнение 4 на Ръководство за прилагане на ЕРИПЗ съгласно изискванията на Регламент № 166/2006 г. относно създаването на Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсителите (ЕРИПЗ). Записът е наличен на площадката.

По условие №10. Емисии в отпадъчните води:

На производствената площадка се формират четири отделни потока отпадъчни води:

- Битово-фекални отпадъчни води;
- Отпадъчни води;
- Охлаждащи води;
- Дъждовни води.

Всички потоци от отпадъчните води се отвеждат към пречиствателна станция. Тя се експлоатира съгласно технологичната схема. След пречистване отпадъчните води се заустват в р. Пишманка. Водят се ежеседмични записи в дневник за периодична проверка и поддръжка на пречиствателната станция. За проверявания период няма регистрирани несъответствия по определените контролирани параметри.

Операторът извършва собствен мониторинг на отпадъчните води съгласно условие 10.1.4. Представени са протоколи от собствен мониторинг, извършен от акредитирана лаборатория: № 017-2/09.02.2026 г., № 033-2/18.02.2026 г., № 097-2/23.03.2026 г., № 188-2/30.04.2026 г., № 218-2/22.05.2026 г., № 266-2/23.06.2026 г., № 305-2/14.07.2026 г. От протоколите е видно, че

няма превишение на индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО). Извършва се оценка на резултатите от собствения мониторинг на смесен поток отпадъчни води. Всички записи са документирани.

РИОСВ – Пазарджик е провел емисионен контрол през 2026 г. Резултатите от протоколи № 08-0023/19.02.2026 г. и № 08-0213/12.08.2026 г. показват, че емисионните норми не се превишават.

За периода на проверката няма регистрирани залпови изпускания и аварийни ситуации.

По условие № 11. Управление па отпадъците:

Образуване на отпадъци:

Образуваните отпадъци на площадката не се различават по вид (код и наименование) и не превишават количествата, посочени в таблица 11.1. Операторът прилага инструкция за периодична оценка на съответствието на нормите за ефективност при образуването на отпадъци с определените такива в условията на разрешителното. Документират се оценките на съответствието на образуваните количества отпадъци и годишната норма на ефективност.

С ГДОС за 2025 г. операторът е докладвал превишение на отпадък от излязло от употреба оборудване. Несъответствието се дължи на по-голямо количество бракувани съоръжения. Коригиращи действия са неприложими.

Приемане на отпадъци за третиране:

За проверявания период операторът не е приемал на площадката отпадъци от оловни акумулаторни батерии за дейност по оползотворяване с код R 13 (Съхраняване на отпадъци до извършването на някоя от дейностите с кодове R 1 – R 12, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им).

Предварително съхранение на отпадъци:

Обособени са площадки за предварително съхраняване на отпадъци, образувани от дейността на инсталацията. Налични са подходящи съдове, обозначени с табели, в затворено помещение с непропусклив под за съхранение на опасни отпадъци. Към момента на проверката са налични отпадъци от:

- отпадъци, съдържащи други тежки метали (оловна паста) – налични около 15 т.;
- прах от димни газове, съдържащ опасни вещества (прах от ръкавни филтри) – налични около 5,2 т.;
- други прахови частици, съдържащи опасни вещества (шлака от леене на метали) – налични около 4–5 т.;
- хартиени и картонени опаковки – налични около 1,8 т.;
- пластмасови опаковки – налични около 2,000 т.;
- оловни акумулаторни батерии – налични около 5 т.;
- утайки, съдържащи опасни вещества от други видове пречистване на промишлени отпадъчни води – налични около 58 т.;
- луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак – налични около 0,100 т.

Не се констатира смесване на опасни отпадъци с други отпадъци, смесване на оползотворими и неоползотворими отпадъци, както и смесване на опасни отпадъци с други вещества.

Транспортиране на отпадъци:

Транспортирането на отпадъци извън територията на площадката се извършва от лица, притежаващи необходимите съгласно ЗУО документи за осъществяване на съответната дейност. Представени са договори за предаване за транспортиране на отпадъци, кантарни бележки, приемо-предавателни протоколи и идентификационни документи. Изготвени са идентификационни документи за всички предавани опасни отпадъци за последващо третиране: отпадъци, съдържащи други тежки метали; прах от димни газове, съдържащ опасни вещества (прах от ръкавни филтри); прахови частици, съдържащи опасни вещества (оловни плочи).

Оползотворяване, в т.ч. рециклиране на отпадъци:

За проверявания период са предавани за оползотворяване, в т.ч. за рециклиране, отпадъците извън територията на площадката на лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност и въз основа на писмени договори, за следните отпадъци:

отпадъци, съдържащи други тежки метали; шлака от леене на метали; прах от димни газове, съдържащ опасни вещества (прах от ръкавни филтри); отпадъци от пластмаса; хартиени и картонени опаковки.

На площадката се извършва дейност по оползотворяване с код R4 – рециклиране/възстановяване на метали и метални съединения – оловни плочи и оловни „уши“, които се образуват от дейността на дружеството.

Не е извършвана дейност по оползотворяване с код R3 – рециклиране/възстановяване на органични вещества от отпадъци от пластмаси и R12 – раздробяване на отпадъци от пластмаси, образувани от дейността на дружеството. Не е извършвана дейност по оползотворяване с код R10 – обработване на земна повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда.

Обезвреждане на отпадъци:

Не са предавани отпадъци за обезвреждане, образувани от дейността на инсталацията.

Контрол и измерване на отпадъците:

Отпадъците се измерват на кантар, след което се въвеждат в НИСО. Водят се записи и се изчислява годишната норма на ефективност. Няма превишение на ГНЕ за 2025 г.

Анализи на отпадъците:

За проверявания период не се е налагало изпитване на отпадъци.

Документиране и докладване:

Разработени са и се прилагат изискващите се с условието инструкции. Водят се отчетни книги по приложение № 4 за оползотворяване на отпадъци и приложение № 1 за образувани отпадъци по реда на Наредба № 1/2014г. в НИСО. Изготвени и подписани са годишни отчети за 2025 г. по отпадъците в НИСО.

По Условие № 12. Шум:

Дейностите на производствената площадка се осъществяват по начин, недопускащ предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности на еквивалентното ниво на шум.

Операторът е извършил собствени периодични измервания на нивата на шум съгласно Условие 12.1.1 през 2025 г. Представени са протоколи от изпитване: протокол № 0257/17.04.2025 г. – за дневно ниво на шум; протокол № 0258/17.04.2025 г. – за вечерно ниво на шум; протокол № 0259/17.04.2025 г. – за нощно ниво на шум.

Изпитванията на шум са извършени от акредитирана лаборатория при спазване на изискванията на чл. 16, ал. 2 и чл. 18 от Наредба № 54/13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда. Извършва се оценка на съответствието на установените еквивалентни нива на шума по границите на производствената площадка и в мястото на въздействие с разрешените такива. Няма констатирани превишения на граничните стойности на еквивалентните нива на шум, заложени в условие 12.1.1.

По Условие № 13. Опазване на почвата и подземните води от замърсяване:

Няма пряко или непряко отвеждане на опасни вещества в почвата и подземните води.

Прилага се инструкция, съдържаща мерки за отстраняване на разливи и/или изливания на вредни и опасни вещества върху производствената площадка (включително и в обвалованите зони) и третиране на образуваните отпадъци. Всички действия са документирани в дневник за наличие на разливи на площадката. Налични са сорбиращи материали на площадката. Товарно-разтоварните работи на площадката се извършват на определени за целта места.

Прилага се инструкция за периодична проверка за наличие на течове от тръбопроводи и оборудване, разположени на открито, установяване на причините и отстраняване на течовете. Попълва се формуляр за проверка на място за състоянието на тръбопроводите.

Извършва се собствен мониторинг на подземни води съгласно Условие 13.3. Представени са протоколи № 08-0455/17.10.2025 г. и № 10-1529/27.11.2025 г. Пробовземането е извършено от акредитирана лаборатория. Предстои провеждане на мониторинг за 2026 г.

По Условие 14. Предотвратяване и действия при аварии:

Във връзка с промяната на класификацията на оловото в масивна форма, операторът е актуализирал класификацията на предприятието съгласно чл. 103, ал. 1 от ЗООС като предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал (ПСВРП) и е подал уведомление за извършената класификация по чл. 103, ал. 2 от ЗООС. Класификацията на предприятието е потвърдена със становище на изпълнителния директор на ИАОС. Към датата на проверката операторът изготвя доклад за безопасност. Наличен е авариен план за предприемане на мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране на последствията при аварии.

За периода на проверката не са възникнали аварийни ситуации.

По Условие 15. Преходен и анормален режим ва работа:

За проверявания период инсталацията е спирана за престой на 23.03.2026 г., за което операторът е уведомил РИОСВ – Пазарджик с писмо с вх. № РД-17-175/12.03.2026 г. С писмо с вх. № РД-17-175-1/23.04.2026 г. операторът уведомява, че възобновява дейността след режим на престой.

Инструкциите за пускане и спиране на пречиствателните съоръжения са налични в цеховете към инсталацията по условие № 2.

Има изготвен план за мониторинг при аномални режими на инсталациите по условие № 2.

По Условие № 16. Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях:

За периода на проверката операторът не е взимал решение за прекратяване на дейността на инсталациите или на части от тях, посочени в условие № 2 от КР.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Операторът има внедрена система за управление на околната среда, отговаряща на условията в разрешителното. Изготвени са и се прилагат всички инструкции, изискващи се по условията.

Консумацията на ресурси от инсталацията се осъществява при спазване на заложените в КР норми.

Операторът спазва заложените изисквания за провеждане на собствен мониторинг на емисиите в атмосферата, отпадъчни води, подземни води и измерване на нивата на шум в околната среда. За периода на проверката не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения.

Площадките и съдовете за съхранение на отпадъци отговарят на изискванията на законодателството. Документирането на дейностите по управление на отпадъците се извършва съгласно нормативната уредба.

За периода на проверката не са възникнали аварийни ситуации.

Не са констатирани несъответствия с условията на КР, поради което на дружеството не са дадени задължителни за изпълнение предписания.

УТВЪРДИЛ,

X

инж. Сърма Атанасова 02.11.2026
Директор на РИОСВ - Пазарджик